

Sitkar S.

Ternopil National Pedagogical University named after V.Gnatyuk, Ukraine

TECHNOLOGY OF PREPARATION OF FUTURE ENGINEERS-TEACHERS IS IN INDUSTRY OF TRANSPORT TO ORGANIZATION OF THE PEDAGOGICAL DIAGNOSTICATING: ANALYSIS OF MODEL

The article deals with the developed educational technology training of engineers-educators for organizing of pedagogical diagnostics and its representation in the model. The interrelation of conceptual-target, semantic, procedural, efficient and analytical components with the principles, organizational and pedagogical conditions of formation of the preparedness for educational diagnostics has been represented. The necessity of creating a new structure - monitoring and diagnostics center has been analyzed.

Keywords: *educational technology, training technology, model, educational diagnostics, technical diagnostics, engineer-educator.*

УДК 78.146(075.8)

В. СМІРНОВ

Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

НАУКОВА СПАДЩИНА А.С. МАКАРЕНКА У НОВІТНІЙ ІНФОРМАЦІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ

Проблема соціалізації в умовах докорінної перебудови суспільства і становлення новітньої інформаційної педагогіки — педагогіки постіндустріального суспільства — розглянута у світлі теорії колективу, розробленої А. С. Макаренком. Показана плідність ідеї Макаренка щодо гармонізації «паралельних» інформаційних впливів при формуванні сучасної комунікабельної особистості, здатної до продуктивної діяльності у різноманітних соціальних групах.

Ключові слова: *інформація, інформаційна педагогіка, закони інформаційної педагогіки, соціалізація, соціум, соціалізуючий вплив, педагогічна ситуація, колектив.*

Постановка проблеми, її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Унікальний досвід вітчизняної освіти, накопичений у ХХ столітті, має світове значення як культурний і загально-цивілізаційний феномен. Долаючи кризові явища, наша освіта неодноразово винаходила інноваційні механізми виходу з них, як це було у часи ліквідації неграмотності, безпритульності або технічної відсталості. Міжнародне визнання здобутків вітчизняної педагогіки зрозуміле вже з факту відомого рішення ЮНЕСКО (1988 р.) щодо чотирьох педагогів, з іменами яких пов'язується прогрес педагогічного мислення у ХХ столітті: американського філософа і педагога Джона Дьюї (1859—1952), німецького педагога, теоретика Георга Кершенштейнера (1854—1932), італійського педагога і філософа Марії Монтессорі (1879—1952) і нашого співвітчизника Антона Макаренка (1888—1939). А. С. Макаренко першим чітко розділив виховання й навчання в школі, показавши що це два принципово різних педагогічних явища й здійснюються вони мають по-різному. Навчання — засобами винайдені ще Я. А. Коменським класно-урочної системи, а виховання — створенням об'єднаного загальною метою, спільною справою й спільною відповідальністю колективу з насиченими горизонтальними зв'язками, які можна створити тільки на основі справжньої участі вихованців у спів-управлінні таким колективом. Виховання, за Макаренком, це

не благодійні оповідки про існування чесності, мужності та інших чеснот, а вироблення стійких звичок позитивної поведінки у такому колективі, в якому інакше жити просто не можна.

У 1930-х роках Макаренко-педагог сформулював і розв'язав два нерозривно пов'язаних завдання. Перше і головне — як повернути десоціалізовану безпритульну дитину до повноцінного життя у суспільстві. При цьому враховувалось, що старі форми громадського життя були вщент зруйновані або дискредитовані, а нові існували віртуально лише у більшовицькій ідеології. Тому поставало й друге, не менш важливе завдання: серед суцільних руїн попереднього суспільства побачити паростки нового, незнаного доти людського співтовариства і вивести до них своїх вихованців. Для цього треба було знайти і впровадити принципово нову форму співбуття дорослих і дітей, їх спільної безпечної та ефективної діяльності. Винайдена заради досягнення поставлених цілей система Макаренка будується на трьох взаємозалежних принципах. Перший і наріжний принцип — праця: причому кожний вихованець мав знайти справу по душі. Принцип другий — самоврядування, бо саме завдяки самоврядуванню вихованці реально могли розпоряджатися плодами своєї праці. Нарешті, принцип третій — колективна відповідальність.

А. С. Макаренко вважав, що чітке знання педагогом цілей виховання є неодмінною умовою успішної педагогічної діяльності. Орієнтування на майбутнє розглядалося ним як найважливіший закон розбудови суспільства, цілком спрямованого у майбуття. «Виховати людину — означає виховати в неї перспективні шляхи, уздовж яких розташовується його завтрашня радість. — говорив А. С. Макаренко. — Можна написати цілу методику цієї найважливішої роботи». Макаренко бачив її організованою за «системою перспективних ліній», коли найважливішим «механізмом», педагогічним засобом є «паралельний вплив» — одночасний вплив вихователя на колектив, а через нього — на кожного вихованця.

На жаль, і понині ми маємо справу із поверхово прочитаним і погано зрозумілим Макаренком. Це ставить заслін на шляху впровадження його непересічних винаходів у сучасну педагогічну практику.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із проблеми, виділення невирішених її частин. Як відомо, за 16 років своєї діяльності у колонії імені М. Горького і комуні імені Ф. Е. Дзержинського Антон Макаренко виховав понад 3000 молодих громадян тодішньої Радянської країни. Звісно, далеко не всі вони стали педагогами. З-посеред найвідоміших послідовників і продовжувачів діяльності А. С. Макаренка його вихованці Семён Калабалін (1903—1972) із дружиною Галиною Костянтинівною (1908—1999), Олексій Явлінський (1915—1981), батько відомого політичного діяча сучасної Росії Григорія Явлінського та інші. Деякі вихованці Макаренка спочатку вибрали інший шлях у житті, але через якийсь час звернулися до виховної діяльності. Серед них — перший з вихованців Макаренка орденоносець (орден «Знак Пошани» № 400, 1936 р.) Леонід Конісеви́ч, моряк, а потім протягом чверті століття директор інтернату «Алмазний» на Київщині. Наприкінці життя Леонід Вацлавович встиг підготувати у своїй книзі «Нас виховав Макаренко» найбільш докладні (з усіх наявних) спогади про життя й працю в комуні ім. Дзержинського саме з погляду вихованця.

Серед послідовників Макаренка, що не були безпосередньо його вихованцями, здобули авторитет професор, д. пед. н. Валентин Кумарін (1928-2002), обидві його дисертації присвячені вивченню системи Макаренка; народний вчитель СРСР (1988 р.) з Казахстану Григорій Кубраков (1920-2006), а також академік Національної АПН України, перший міністр освіти незалежної України, професор Іван Андрійович Зязюн [9]. І. Зязюн першим із дослідників звернув увагу на поняття «педагогічна техніка» у працях А.С. Макаренка і чимало зробив для розробки цього напрямку спочатку в Полтавському педінституті, а потім і по всьому СРСР. Під його провідом уперше в Україні й у СРСР був створений курс «Педагогічної майстерності», підготовлені відповідні навчальні посібники, які одержали визнання й популярність спочатку в СРСР, потім у Японії, країнах Східної Європи. Відповідні курси були впроваджені в усіх 210 педаго-

гічних вузах СРСР, у т.ч. в 30 педвузах України. Проте нині континуальність у прийнятті системи Макаренка педагогами втрачена. Зокрема, від 2001 р. в Україні не вітаються дослідження з макаренкознавства і, по суті, припинені розгляд і захист дисертацій з цього напрямку. Показовим є демонтаж і вивезення у м. Харкові 24 жовтня 2011 року пам'ятника А. С. Макаренку, що містився на центральній вулиці Сумській 26, і був зведений на кошти працівників заводу ФЕД у 1968 році.

Мета статті: дослідити можливості і доцільність використання педагогічної спадщини А. С. Макаренка в умовах докорінної перебудови суспільства і становлення нової інформаційної педагогіки — педагогіки постіндустріального суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Можливо, ще не всі це усвідомлюють, але час масової освіти і педагогіки, що її обслуговувала в індустріальному суспільстві, невпинно збігає. У своїх численних розвідках останніх років автор сучасної теорії освіти, академік РАО й Іноземний член НАПН України Олександр Новіков наполегливо закликає теоретиків і практиків освіти «розпочати радикальну перебудову її цілей, змісту, форм, методів, засобів та всієї її організації відповідно до вимог Нового Часу» [5]. «Варитися у дотеперішній трьохсотрічній педагогіці — багатослівній, розпливчастій і безсистемній — уже неможливо», — зазначає вчений. Питання щодо революційного оновлення педагогіки ставиться і закордонними вченими (див., наприклад роботу Гордона Драйдена і Джаннет Вос із показовою назвою «Революція у навчанні» [2]). Новітня педагогіка, затребувана новим інформаційним суспільством, робить особу, що навчається (учня, студента), центральною фігурою навчального процесу. При цьому педагогічна увага концентрується насамперед на пізнавальній діяльності учня, а не на викладанні, як це було за епохи індустріального суспільства. У новій освітній парадигмі **інформація** вперше постає як основний інструмент, цінність, зміст і мета освіти. Вона ж виступає як сполучна ланка між учителем і учнем у процесі навчання, містячи у собі всі відомості або повідомлення, передані в тій або іншій матеріальній формі. Набуваючи пріоритетного значення, інформація активізує трансформацію створеної Я. А. Коменським (1592-1670) педагогіки індустріального суспільства в інформаційну педагогіку [6] — новітній етап розвитку педагогічної науки і практики, покликаний до життя необхідністю пріоритетного дослідження інформаційних процесів у педагогічних явищах.

Але інформація — це тільки первинний матеріал для пізнання, яке має її освоїти, відфільтрувати і, при потребі, інтегрувати. Засвоєна інформація є знанням — живою системою, що постійно піддається перегляду. Такий перегляд здійснюється шляхом застосування соціально-психологічних і соціально-педагогічних механізмів соціалізації людини. Проблеми соціалізації людини тільки-но виходять на передній край педагогічної науки, хоча, на думку відомого російського вченого-педагога Володара Краєвського (1926-2010), освіта опиняється у полі зору педагогічної науки саме як засіб соціалізації, становлення особистості людини. Сучасна освіта «вже не стільки задовольняє суспільні потреби, скільки формує майбутні суспільні можливості» [3]. Опанувати законностями соціалізації особи необхідно, аби сприяти розгортанню процесів становлення людської особистості, якими традиційно опікується педагогіка.

Сучасна освіта виступає водночас і як організатор (спосіб) передачі інформації, і як інструмент розвитку учня. Інформаційний вплив на учня здійснюється у педагогічній ситуації. Витоки ситуаційної проблематики простежуються ще в міркуваннях про дихотомію внутрішніх (особистісних) і зовнішніх детермінант людської поведінки, які сягають своїм корінням часів Платона та Арістотеля. У 1918 році американський соціолог Уільям Томас (1863-1947) започаткував розгляд ситуації як єдності зовнішніх і внутрішніх чинників, що визначає діяльність (поведінку людини). В Україні ситуаційна проблематика знайшла розвиток у вигляді ситуаційно-вчинкової теорії, розробленої видатним психологом Володимиром Роменцем (1926-1998) [4].

Ситуація по-різному може поставати перед людиною залежно від способу пізнання (чуттєвого, інтуїтивного, раціонального чи ірраціонального), а також залежно від її наставлянь і наставлянь інших учасників, які цю ситуацію (ігрову, комунікативну,

виробничу, навчальну тощо) створюють. Педагогічна ситуація є вбудованою, укоріненою (cognition is embedded) як внутрішньо (у матеріальному нейронному субстраті, що забезпечує її діяльність), так і зовнішньо (вона є включеною у зовнішнє ситуативне фізичне й соціокультурне оточення). У процесі навчання або наукового пошуку людина опиняється на перетині зовнішніх інформаційних потоків, представлених (рис. 1) принаймні чотирма їхніми групами [6-7].

Інформаційний потік (1) генерується **ноосферою** і проявляє себе як вплив з боку природи в ракурсі її інформаційних можливостей; його реалізація здійснюється через структури науки і освіти. Інформаційний потік (2), генерований **макросоціумом** (суспільством у цілому), проявляє себе як вплив з боку цивілізації в ракурсі її практичних реалізацій через міжнародні, регіональні, міждержавні і загальнодержавні інституції. Світовий освітній простір у макросоціумі вже набув певних обрисів. Членкореспондент РАО, професор Борис Вульфсон відзначає, що «до нього входить сукупність усіх освітніх і виховних установ, науково-педагогічних центрів, урядових і громадських освітніх організацій у різних країнах, геополітичних регіонах і в глобальному масштабі, їхній взаємовплив і взаємодія в умовах інтенсивної інтернаціоналізації різних сфер громадського життя сучасного світу» [1].

Інформаційний потік (3) обіймає інформацію, породжену повсякденними контактами людей між собою. Його існування є наслідком монадності буття (монадність ми, наслідуючи Рудольфа Лотце (1817-1881), розуміємо як індивідуальну духовну сутність «Я», пов'язану з усіма іншими «Я» - у даному випадку через освітнє середовище). Вплив з боку мікросоціуму проявляє себе в ракурсі ціннісно-сислової діяльності індивідуума. Інформаційний потік (4) генерується **культурою**, що представлена її окремими складовими (науковою, інженерно-практичною й гуманітарно-художньою) і через них задає загальну модель організації освіти.

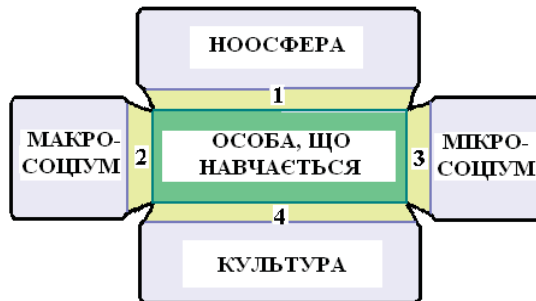

Рис. 1. Інформаційні потоки в педагогічній ситуації та їхні джерела

Наявність візуалізованих на рис. 1 чотирьох груп інформаційних потоків, які взаємодіють з когнітивною системою людини, дозволяє виокремити такі інформаційні зв'язки:

- (а) ноосфера ↔ людина,
- (б) соціум ↔ людина,
- (в) культура ↔ людина.

Відповідно до цих зв'язків вибудовуються три основні закони інформаційного впливу, вони ж — закони інформаційної педагогіки [7-8]. Перший з них (а) - **закон наступності**: під час навчання знання формуються [школою] поступово і послідовно. Другий закон (б) - **закон соціалізації**: набування знань супроводжується соціалізацією особи, що навчається. Нарешті, третій закон (в) - **закон наслідування культури**: знання набуваються як частина культури.

Очевидно, що значною мірою теорія виховання Макаренка відбивається у законі соціалізації. Його зміст полягає у тому, що набуваючи знання і навички внаслідок інформаційного обміну з іншими людьми (окремими особами, малими і великими групами людей) індивід формується як особистість, і саме це дозволяє йому успішно функціо-

нувати у суспільстві. На рис. 1 соціалізація візуалізується по лінії (2-3) «макросоціум» ↔ «особа, що навчається» ↔ «мікросоціум». На ділянці (2) «макросоціум» ↔ «особа, що навчається» реалізується інформаційна дія на людину всеохоплюючих макрофакторів соціалізації, що генеруються цивілізацією, суспільством, країною, функціонуючою у державі системою освіти. На ділянці (3) «мікросоціум» ↔ «особа, що навчається» реалізується дія мікрофакторів соціалізації, які генеруються найближчим оточенням: сім'єю, родичами, однолітками й однокласниками. Дія мезофакторів (від грецьк. «мезос» - середній, проміжний) соціалізації, які генеруються, зокрема, мережами масової комунікації, тут вважається розподіленою між потоками (2) і (3).

Як відомо, однією з найважливіших проблем Макаренко вважав створення докраної системи великих і невеликих колективних одиниць (за нашою термінологією - факторів соціалізації) і виробленні такої системи їхніх взаємозв'язків і взаємодій, через яку можна було б ефективно впливати на кожного вихованця. Зв'язки і взаємодії (професійні, соціальні, психологічні, духовні, емоційні та ін.) - це категорії, що конституюють будь-яке людське об'єднання. У соціальних об'єднаннях, що розвиваються, відбувається постійне їх перетворення.

Колектив, у розумінні Макаренка, - це реальний життєвий простір, де відбувається становлення того власне людського, що є в людині. Справжня особистість може бути вибудована тільки з матерії громадського життя. Зрештою, іншого матеріалу в руках педагога просто не існує (якщо не вважати такою матерією натуральну тілесність, властиву кожному з нас. Але з тілесності можна побудувати тільки тіло). А перед Макаренком стояло завдання (те ж саме завдання сьогодні постає перед сучасним педагогом) - виростити людину в усіх її вимірах: і тілесних, і психічних, і духовних, зробити її здатною до самостояння в універсумі людських зв'язків і відносин.

Усі типи соціальної організованості людей детерміновані в першу чергу цільовими орієнтирами. Організованість завжди орієнтована на справу, яка і є метою об'єднання. Саме спільна, гуртова діяльність - це головний інтегруючий чинник. Різноманіття видів діяльності зумовлює появу різних типів соціальної організованості і соціальних структур. Різновидами таких структур є угруповання з лідером, група з командиром, колектив із радою, асоціація на чолі з президентом. У Макаренка колектив - не угруповання, створюване не для будь-якої спільної діяльності. Колектив, на його думку, - спільнота, створена заради соціально-позитивної діяльності, затребуваної суспільством. Через те, що колектив має діяльну основу, він існує рівно стільки, скільки триває спільна діяльність його членів. Після виконання конкретної справи, досягнення поставленої мети колектив або «розсипається», або переформатовується, перетворюючись в іншу структуру, потрібну для досягнення нових цілей.

У своєму становленні колектив проходить шлях закономірних якісних перетворень. А. С. Макаренко виділяє кілька його стадій (етапів).

Основні стадії розвитку колективу		
Перша стадія	Друга стадія	Третя і наступні стадії
становлення колективу (стадія первісного гуртування)	посилення впливу активу	вмикання механізмів самоорганізації й саморегуляції
відносини між учнями визначаються змістом їхньої спільної діяльності, її цілями, завданнями, цінностями	актив не лише підтримує вимоги вчителя, але й сам висуває їх до членів колективу	розквіт колективу, розвій особливих якостей, здобутих на попередніх етапах розвитку

<p>організатором колективу є вчитель, від нього виходять усі вимоги до учнів</p>	<p>колектив виступає як інструмент цілеспрямованого виховання певних якостей особистості</p>	<p>кожний член колективу здатен сам висувати до себе найвищі вимоги. Виконання моральних норм стає його потребою, процес виховання перетворюється у процес самовиховання</p>
--	--	--

Вже на другій стадії розбудови колективу, як правило, досягається стабілізація його структури. Він починає виступати як цілісне угруповання, у ньому формуються механізми самоорганізації й саморегуляції. Між членами колективу виникає стійкий духовний зв'язок, він забезпечує взаєморозуміння, особливо помітне при постійному спілкуванні і діалозі. Відмінними рисами сформованого колективу А. С. Макаренко вважав:

- мажор - постійну бадьорість, готовність вихованців до дії;
- відчуття власної гідності, що є наслідком уявлень про цінність свого колективу, гордість за нього;
- дружнє єднання його членів;
- відчуття захищеності кожного члена колективу;
- готовність до доцільної й активної діяльності;
- звичку до гальмування, стриманості в емоціях і словах.

За таких умов, у загальній атмосфері доброзичливості стосовно кожного його члена, високого рівня педагогічного керівництва, що стимулює позитивні сторони особистості, колектив створює усередині себе умови для розвитку соціально важливих якостей особистості.

Але, як свідчить педагогічна практика, розвиток колективу не є усталеним і плавний процесом переходу від однієї стадії до іншої. Між виділеними вище стадіями немає чітких меж і стрибкоподібних переходів: притаманні вищим стадіям риси поступово створюються на попередніх етапах. Кожна наступна стадія у цьому русі не змінює попередню, а додається до неї. Тож, колектив, аби не деградувати, має невинно розвиватися, навіть якщо він і досяг високого рівня розвитку.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок із напрямку. Постіндустріальне (інформаційне) суспільство знову ставить перед сучасною освітою завдання, які свого часу розв'язував А. С. Макаренко. Знову на порядку денному питання: 1) як формувати комунікабельну особистість, контактну у різноманітних соціальних групах, здатну плідно працювати у різних галузях, попереджуючи або вміло виходячи з будь-яких конфліктних ситуацій; 2) як сприяти роботі кожного індивіда над розвитком особистої моральності, інтелекту, над підвищенням культурного рівня.

А. С. Макаренко довів, що інформаційний вплив на учня не обмежується безпосереднім впливом педагога. Показано, що вплив мікрофакторів соціалізації, здійснюваний через агентів соціалізації (окремі учні, шкільний колектив, його актив тощо) може бути керованим. Вплив різномасштабних факторів соціалізації підпадає під сформульований Макаренком принцип «паралельної дії»: найдоцільнішим у вихованні є поєднання безпосереднього учительського впливу на школяра із опосередкованим, здійснюваним через первинний колектив. За Макаренком, кожний учень знаходиться під «паралельним» впливом щонайменше трьох сил - учителя, активу й усього колективу. Тож, соціалізуючий вплив на особистість здійснюється як безпосередньо вихователем (перша паралель), так і опосередковано через актив і колектив (друга й третя паралелі). Із підвищенням рівня сформованості колективу безпосередній вплив вихователя на кожного окремого учня слабшає, а вплив на нього колективу посилюється. Друга і третя паралелі мають вмикатися вже на другій стадії розвитку колективу, коли роль учителя і значущість його виховного впливу залишаються значними. Гармонізація «паралельних» впливів може бути досягнута на високих рівнях розвитку колективу. Це означає, що вчителю вдається конструювати такі педагогічні ситуації,

у яких інформаційні впливи на учня підсилюють один одного: учень сам стає носієм виховного впливу, його соціалізація відбувається якнайкраще.

Список використаних джерел

1. Вульфсон Б. Л. *Мировое образовательное пространство на рубеже XX и XXI вв.* / Б. Л. Вульфсон // Педагогика. — 2002. — № 10.
2. Драйден Г. *Революція в навчанні* / Гордон Драйден, Джаннетт Вос. ; перекл. з англ. М. Олійник. — Львів : Літопис, 2005. — 542 с.
3. Краевский В. В. *Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики)* / В. В. Краевский // Вопросы философии. — 2009. — № 3.
4. М'ясоїд П. *Володимир Роменець: від психології творчості до творчості у психології* / М'ясоїд П. // Психологія і суспільство. — 2011. — № 2. — С. 64—91.
5. Новиков А. М. *Постиндустриальное образование: публицистическая полемическая монография* / А. М. Новиков — М. : Издательство «Эгвес», 2008. — 136 с.
6. Смирнов В.А. *Информационная педагогика* / Т.П. Варламова, И.С. Ерёмина, Л.П. Ефимова и др. // Теория, методика и организация педагогической работы [монография]; под общ. ред. С.С. Чернова. — [Книга 2]. — Новосибирск : Издательство «СИБПРИНТ», 2010. — 250 с.
7. Смирнов В.А. *Новітня педагогіка: закон соціалізації* / В. А. Смирнов // Імідж сучасного педагога. — 2011. — № 11 (120). — С. 24—28.
8. Смирнов В.А. *Основні закони інформаційної педагогіки* / В. А. Смирнов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології [Науковий журнал]. — 2011. — № 2 (12). — С. 80—91.
9. Смирнов В.А. *Учитель учителей: академик Иван Андрійович Зязюн* / В. А. Смирнов // Полтава історична. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://poltavahistory.org.ua/mans2_15u.htm

Стаття надійшла до редакції 02. 02. 2012

Смирнов В.

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, Україна

НАУЧНОЕ НАСЛЕДСТВО А. С. МАКАРЕНКО В НОВЕЙШЕЙ ИНФОРМАЦИОННОЙ ПЕДАГОГИКЕ

Проблема социализации в условиях коренной перестройки общества и становления новейшей информационной педагогики - педагогики постиндустриального общества - рассмотрена в свете теории коллектива, разработанной А. С. Макаренко. Показана продуктивность идеи Макаренко относительно гармонизации «параллельных» информационных влияний при формировании современной коммуникабельной личности, способной к плодотворной деятельности в разнообразных социальных группах.

Ключевые слова: информация, информационная педагогика, законы информационной педагогики, социализация, социум, социализирующее влияние, педагогическая ситуация, коллектив.

Smirnov V.

Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University, Ukraine

SCIENTIFIC HERITAGE OF A. S. MAKARENKO IN NEWEST INFORMATION PEDAGOGY

The problem of socialization under the conditions of the radical restructuring of society and formation of newest information pedagogy - pedagogy of post-industrial society - is examined in light of the theory of the collective, developed by A. S. Makarenko. Is shown the productivity of Makarenko's idea about of the harmonization "parallel" information influences under forming of the contemporary communicable personality, capable of the fruitful activity in the diverse social groups.

Key words: information, information pedagogy, the laws of information pedagogy, socialization, socium, socializing influence, pedagogical situation, the collective.